ด่วนที่สุด

ที่ มท ๐๒๑๑.๓/ว ๔๓๑๒



กระทรวงมหาดไทย
ถนนอัษฎางค์ กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๓๑ สิงหาคม ๒๕๕๘

เรื่อง ขอความร่วมมือสนับสนุนโครงการงดเหล้าเข้าพรรษา ปี ๒๕๕๘

เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า ที่ สคล. ๐๖๘/๒๕๕๘ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๘
๒. โครงการรณรงค์งดเหล้าครบพรรษา ปี ๒๕๕๘ และตัวอย่างกิจกรรมภายใต้โครงการฯ

ด้วยสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) ได้ดำเนินการรณรงค์ลด ละ เลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา ปี ๒๕๕๘ ในหัวข้อ "งดเหล้าครบพรรษา ชุมชนคนสู้เหล้า ส่งเสริมนโยบายชุมชนรักษาศีล ๕" โดยเน้นบทบาทของชุมชนเพื่อให้เกิดการขยายผลและรณรงค์อย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปีนี้มีชุมชนต้นแบบเข้าร่วมโครงการ ๓๕๐ แห่งทุกจังหวัดทั่วประเทศ และได้ขอความร่วมมือให้กระทรวงมหาดไทยสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าว รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

กระทรวงมหาดไทยพิจารณาแล้วเห็นว่าการรณรงค์ลด ละ เลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงมหาดไทยในการดำเนินการลดอบายมุข สร้างสุขให้สังคม จึงขอให้ท่านพิจารณาสนับสนุนการดำเนินงานของสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) "โครงการรณรงค์งดเหล้าครบพรรษา ปี ๒๕๕๘" ตามที่เห็นสมควรและเชิญชวนให้ประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมตามโครงการดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการ ทั้งนี้ สามารถดาวน์โหลดสิ่งที่ส่งมาด้วยทาง http://www.ppb.moi.go.th ในหัวข้อ "คำสั่ง/หนังสือสั่งการ"

ขอแสดงความนับถือ

วิบูลย์ สง

(นายวิบูลย์ สงวนพงศ์)
ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานปลัดกระทรวง
สำนักนโยบายและแผน
โทรศัพท์/โทรสาร ๐ ๒๒๒๓ ๕๒๔๔

เครือข่ายองค์กรงดเหล้า

สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า เลขที่ 110/287 ซอย 4 ถนนโพธิ์แก้ว แขวงคลองกุ่ม เขตบึงกุ่ม กทม. 10240
โทร 02 948 3300 โทรสาร 02 948 3930 www.stopdrink.com

ที่ สคล. 068 / 2558

30 มิถุนายน 2558

เรื่อง ขอขอบคุณการหนุนเสริมงานงดเหล้าเข้าพรรษาปี 2557 และขอสนับสนุนโครงการงดเหล้าเข้าพรรษา ปี 2558

เรียน ปลัดกระทรวงมหาดไทย

สิ่งที่ส่งมาด้วย
1.โครงการรณรงค์งดเหล้าครบพรรษา "ชุมชนคนสู้เหล้า" ปี 2558
2. ผลการประเมินโครงการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา ปี 2557
3. คู่มือชุมชนคนสู้เหล้า
4. รายชื่อผู้ประสานงานเครือข่ายงดเหล้าภูมิภาค และจังหวัด

สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) เป็นองค์กรสาธารณะประโยชน์ ภายใต้มูลนิธิวิถีสุข โดยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้รณรงค์ลด ละ เลิกเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงเข้าพรรษา ตั้งแต่ปี 2546 ซึ่งในปี 2557 ที่ผ่านมาได้รับการอนุเคราะห์จากท่านได้ร่วมกันรณรงค์ในระดับพื้นที่ บัดนี้ สำนักงานฯ ได้มีจัดทำโครงการสำเร็จด้วยดี โดยมีผู้ตั้งใจงดเหล้าครบพรรษา 3 เดือน ร้อยละ 39.4 สามารถประหยัดเงินจากค่าเหล้ามากถึง 24,557 ล้านบาท จึงขอส่งรายงานผลการดำเนินงานตามเอกสารที่แนบมานี้

ในปีนี้ วันเข้าพรรษาเป็น วันที่ 31 กรกฎาคม 2558 สำนักงานฯ ได้ดำเนินการรณรงค์ในหัวข้อ "งดเหล้าครบพรรษา ชุมชนคนสู้เหล้า ส่งเสริมนโยบายชุมชนรักษาศีล 5" โดยเน้นบทบาทของชุมชนเพื่อให้เกิดการขยายผลและรณรงค์อย่างต่อเนื่อง (เอกสารแนบ 2) ซึ่งปีนี้มีชุมชนต้นแบบที่เข้าร่วมโครงการ 350 แห่งทุกจังหวัดทั่วประเทศ การรณรงค์สอดคล้องกับนโยบายหมู่บ้านรักษาศีล 5 ของมหาเถรสมาคม และนโยบายของกระทรวงมหาดไทยในการดำเนินการนโยบายลดอบายมุข สร้างสุขให้สังคม ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้สนับสนุนกิจกรรมให้กับภาคีเครือข่ายประชาคมงดเหล้าทุกจังหวัด ในการประสานความร่วมมือในการจัดกิจกรรมกับทุกภาคส่วน (เอกสารแนบ 3) เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปตามวัตถุประสงค์ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่าน ดังนี้

1) พิจารณาอนุเคราะห์ให้ผู้ว่าราชการจังหวัด ได้มีการประชุมประสานความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการเตรียมงานและขับเคลื่อนงานรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา โดยอาศัยบทบาทของประธานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จังหวัด ซึ่งผู้ประสานงานเครือข่ายงดเหล้าแต่ละจังหวัดยินดีร่วมเป็นคณะทำงานในการสนับสนุนกิจกรรม และสื่อรณรงค์ (เอกสารแนบ 4 รายชื่อผู้ประสานงานเครือข่ายงดเหล้าจังหวัด)
2) ขอให้มีการติดตามผลการดำเนินงานในแต่ละจังหวัดว่ามีการดำเนินงานอย่างไร ได้ผลอย่างไร
3) พิจารณาเป็นนโยบายเชิญชวนให้ข้าราชการกระทรวงมหาดไทย รวมตลอดถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน กรรมการหมู่บ้าน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ปฏิญาณตน ลด ละ เลิกอบายมุข ในช่วงเข้าพรรษาเพื่อให้เป็นแบบอย่างแก่ประชาชน และช่วยส่งเสริมสุขภาพกายใจ และเพิ่มประสิทธิภาพ

การทำงาน ทั้งนี้ หากกระทรวงมหาดไทยจะสามารถตั้งคณะทำงานเพื่อเชิญชวน และรวบรวมรายชื่อผู้ร่วมโครงการทางสำนักงานฯ ยินดีให้การสนับสนุนคำปรึกษาและสื่อรณรงค์ต่างๆ

ทั้งนี้ สำนักงานฯ ขอขอบคุณท่านมา ณ โอกาสนี้ ในการที่ท่านได้ให้การสนับสนุนการรณรงค์ต่างๆ ที่ผ่านมา และได้โปรดพิจารณาอนุเคราะห์ข้อเสนอตามที่ได้กล่าวมาแล้ว หรืออาจจะเป็นรูปแบบอื่นๆ ตามที่ท่านเห็นสมควร

ขอแสดงความนับถือ



(ภก.สงกรานต์ ภาคโชคดี)
ผู้อำนวยการสำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า

ประสานงาน นายธีระ วัชรปราณี โทร.081 348 3739

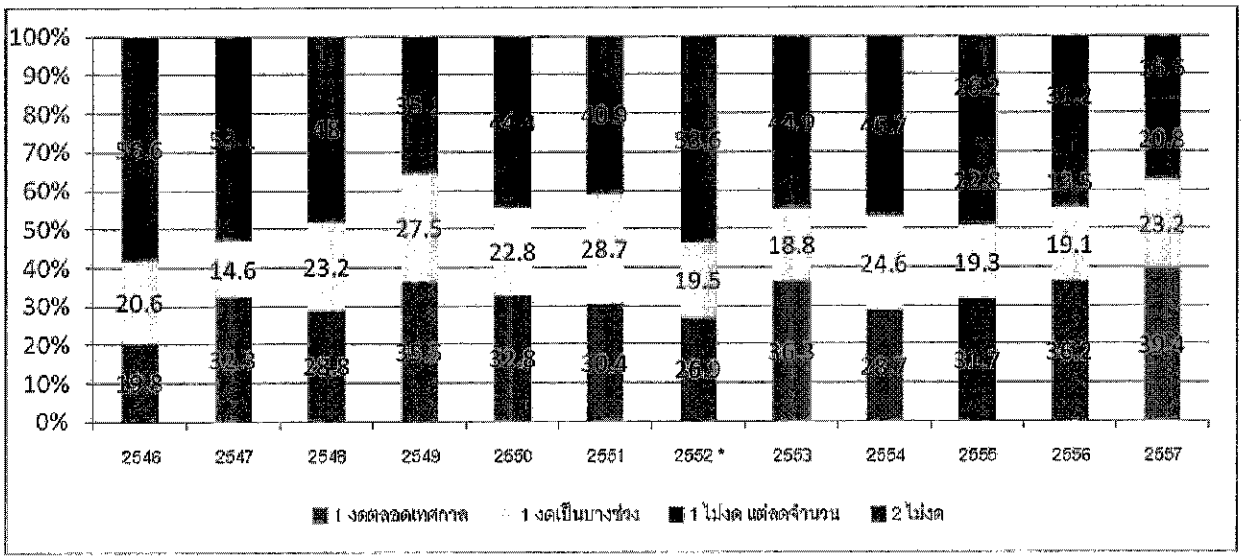
โครงการรณรงค์งดเหล้าครบพรรษา ปี 2558

"ชุมชนคนสู้เหล้า"
ส่งเสริมนโยบายหมู่บ้านรักษาศีล 5

1.หลักการ และเหตุผล

เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ มีผลกระทบอย่างมากต่อสุขภาพของผู้ดื่ม และเกิดปัญหาต่อเนื่อง เช่น กระทำความรุนแรงต่อเด็กและสตรีในครอบครัว, ปัญหาอุบัติเหตุ, อาชญากรรม, โรคเอดส์, ยาเสพติด, การเบี่ยงเบนพฤติกรรมของเด็กเยาวชน, สูญเสียอาชีพรายได้จนนำไปสู่ความยากจน ตลอดจนความเสื่อมถอยทางศีลธรรมประเพณีที่ดีงาม จากการศึกษาผลกระทบ พบว่า เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ทำให้คนไทยเสียชีวิตทุก 20 นาที ปีละกว่า 26,000 ราย กระทรวงสาธารณสุขประเมินว่าการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ เป็นปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพอันดับ 1 (ตามการคำนวณความสูญเสียปีสุขภาวะ (DALYs) ข้อมูล ปี 2552) และจากการศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจที่รัฐต้องจ่ายประมาณ 1.51 แสนล้านบาทต่อปี (คิดเป็นร้อยละ 1.97 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ) เพื่อรักษาพยาบาล ค่าทรัพย์สินเสียหาย ค่าฟ้องร้องคดีและการบังคับใช้กฎหมาย ทั้งนี้ รัฐได้รับประโยชน์จากภาษีปีละประมาณ 80,000 ล้านบาท (ข้อมูลปี2552)

สำนักงานเครือข่ายองค์กรงดเหล้า ได้รับการสนับสนุนจาก สสส. ให้เป็นองค์กรประสานงานโครงการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษามาตั้งแต่ปี 2546 และในปี 2551 คณะรัฐมนตรีได้มีมติให้วันเข้าพรรษาเป็นวันงดดื่มสุราแห่งชาติ โดยผลการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษาปี 2557 มีประชาชนประมาณ 17 ล้านคน เปลี่ยนพฤติกรรมการดื่ม โดยประมาณ 8 ล้านคน งดดื่มตลอดช่วงเข้าพรรษา และประมาณ 9 ล้านคน ลดการดื่ม โดยพบข้อมูลกลุ่มคนงดดื่ม - ลดการดื่ม ระบุว่า ประหยัดเงินได้ตลอดช่วงเข้าพรรษาเฉลี่ยคนละ 1,455 บาท เมื่อประมาณการระดับประเทศจะเท่ากับประหยัดได้กว่า 24,557 ล้านบาท (ข้อมูลสังเขป โดย ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา(ศวส.) ปี 2557) รวมทั้ง สถิติการงดเหล้าของประชาชนในช่วงเข้าพรรษามีแนวโน้มดีขึ้น



สถิติสถิติการงดเหล้าของประชาชนในช่วงเข้าพรรษา ตั้งแต่ปี 2546-2557

ทั้งนี้ สมเด็จพระมหารัชมังคลาจารย์ ผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช ได้ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนได้ร่วมกันขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ครอบครัวอบอุ่น , โรงเรียนรักษาศีล 5 และหน่วยงานรักษาศีล 5 และเป็นมติมหาเถรสมาคมอีกด้วย โดยการรณรงค์ให้ คิดดี พูดดี ทำดี อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ซึ่งการดำเนินงานได้รับสมัครหมู่บ้าน โรงเรียน หน่วยงานเข้าร่วมโครงการ ตั้งแต่ปี 2557 ทั้งนี้ เพื่อเป็นการสนองงานของคณะสงฆ์ เสริมหนุนการรณรงค์ให้เข้มแข็ง โครงการรณรงค์งดเหล้าครบพรรษา จึงขอร่วมเป็นพลังขับเคลื่อน

2. แนวทางดำเนินงานเพื่อพัฒนาหมู่บ้านรักษาศีล 5 ชุมชนสู้เหล้า

การรณรงค์ใน 3 ปี (2558 – 2560) จากนี้ เน้นพลังชุมชน **"ชุมชนคนสู้เหล้า"** 3 รูปแบบ คือ

1. ชุมชนรูปธรรม ให้เกิดขึ้นทุกจังหวัด สามารถวัดผลการเปลี่ยนแปลงได้
2. ชุมชนแหล่งเรียนรู้ ที่ยกระดับมาจากชุมชนรูปธรรม
3. การประสานความร่วมมือกับการรณรงค์หมู่บ้านรักษาศีล 5 และ ฝ่ายนโยบาย ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงสาธารณสุข สำนักงานพระพุทธศาสนา กรมการศาสนา เป็นต้น

2.1 พัฒนาชุมชนให้เป็นรูปธรรมวัดผลได้

ชุมชนรูปธรรม หมายถึง ชุมชนหวังผลการเปลี่ยนแปลงจำนวนคนงดเหล้าครบพรรษา

นิยามชุมชน หมายถึง ชุมชนตามเขตการปกครอง (หมู่บ้าน/ชุมชนเมือง ตำบล)

ชุมชนตามการเชื่อมโยงกันตามภูมิศาสตร์ หรือสายเครือญาติ

ชุมชนที่เป็นองค์กร หน่วยงาน โรงเรียน บริษัทเอกชน

แนวทาง

1. ลงทะเบียนประกาศชื่อว่าจะมีชุมชนไหนที่เข้าร่วมรณรงค์ ในเวปไซต์ www.stopdrink.com
2. ดำเนินกิจกรรมอย่างจริงจังโดยความร่วมมือจากทุกฝ่าย (แนะนำกิจกรรมตามคู่มือ)
3. มีการวัดผลก่อน และหลังการรณรงค์ มีใครเข้าร่วม (ตัวอย่างแบบประเมินก่อน-ระหว่าง-หลัง)
4. ขยายผลกิจกรรมไม่รณรงค์เฉพาะเข้าพรรษา แต่เป็นการรณรงค์ตลอดทั้งปีทุกงานทุกโอกาส

พื้นที่เป้าหมาย

1. ชุมชนหมู่บ้าน/ตำบล จังหวัดละ อย่างน้อย 5 แห่ง รวม 385 แห่ง ดำเนินงานโดยผู้ประสานงานประชาคมงดเหล้าจังหวัด
2. ชุมชนที่เป็นโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 10 แห่ง
3. ชุมชนค่ายทหาร จำนวน 10 แห่ง
4. ชุมชนเครือข่ายพระสงฆ์นักพัฒนา 32 แห่ง
5. ชุมชนโรงเรียนโพธิสัตว์น้อยลูกขอพ่อแม่เลิกเหล้า 200 แห่ง

6. ชุมชนภาครัฐ เอกชน รัฐวิสาหกิจ 5 แห่ง

2.2 ยกระดับชุมชนรูปธรรมเป็นชุมชนแหล่งเรียนรู้

<u>คุณสมบัติชุมชนแหล่งเรียนรู้</u>

1. เป็นแหล่งเรียนรู้ ที่เป็นแบบอย่างเพื่อการเรียนรู้และนำไปปฏิบัติต่อไปได้
2. องค์ประกอบของแหล่งเรียนรู้ ได้แก่
   - มีผู้รู้ คน/ครอบครัว ต้นแบบ ลด ละ เลิก
   - ความรู้ ประสบการณ์ เช่น เรื่องเล่าที่เป็นกรณีศึกษา ,กิจกรรมที่ทำ ,ความรู้ด้านกระบวนการเรียนรู้
   - สัญญา กติกาชุมชน-สังคม ระเบียบหรือข้อตกลงร่วมกันในการป้องกัน ควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ (ถ้ามี)
   - สื่อความรู้ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อมัลติมีเดีย (ถ้ามี)
   - ผู้ประสานงาน/จุดประสานงาน (ถ้ามี)
3. รายชื่อชุมชนแหล่งเรียนรู้ 10 แห่ง (ปี 2558)

ภาค	ชื่อชุมชน	จุดเด่น	ผู้ประสานงาน
1)ภาคเหนือตอนบน	บ้านดอนแก้ว จ.ลำปาง	-มีการกำหนดหน้าที่ในการดูแลชัดเจน รวมทั้งกำหนดกติกาในหมู่บ้าน ในสังคมที่เข้มแข็ง ชาวบ้าน มีความศรัทธาในผู้นำหมู่บ้าน และมีการทำงานเป็นทีม	นายธงชัย ยงยืน โทร.086 918 1326
2) ภาคเหนือตอนล่าง	บ้านหัวแท จ.พิษณุโลก	-มีต้นแบบเลิกเหล้าตลอดชีวิต 42 คน -ผู้นำเข้มแข็ง ดูแล เกาะติด ติดตาม ไม่มีปล่อย -ขยายผลรูปธรรม ต่อเนื่อง -สรุปบทเรียนและถ่ายทอดเรื่องราว	นายสอน ขำปลอด โทร.085 876 7890
3) ภาคอีสานตอนบน	ตำบลหนองกุง จ.มหาสารคาม	-ผู้นำ เป็นผู้นำที่เสียสละ เป็นแบบอย่างไม่สูบไม่ดื่ม -ชุมชนสุขใจ มีเจ้าภาพงานร่วมด้วยช่วยกันลดค่าใช้จ่าย -มีข้อตกลงร่วมกันในชุมชนมีความสามัคคี คนพื้นที่ให้ความร่วมมือ มติชุมชน -เป็นแบบอย่างชุมชนต้นแบบ	นายนิรุจน์ อุทธา โทร. 081 974 1199
4) ภาคอีสานตอนล่าง	ตำบลสำเภาลูน จ.สุรินทร์	-ต้นทุนที่ดี งานศพปลอดเหล้า ร้านค้าสะดวกยิ้ม MOU ครอบครัว/ตำบล To be number one -ความร่วมมือที่ดีทุกภาคส่วน รพ.สต. โรงเรียน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน พระ อสม. อบต. เด็กและเยาวชน	นายบำรุง เป็นสุข โทร. 089 945 1728
5) ภาคกลาง	บ้านหนองไม้แก่น	-มีระบบ/กติกาควบคุมเข้มแข็ง ตั้งแต่การรับสมัครเข้า	นายทนงชัย บูรณพิสุทธิ์

	อ.หนองมะโมง จ.ชัยนาท	ร่วมโครงการ จนถึงการติดตามถ้าพบว่าสมาชิกดื่มจะถูกปรับ 2,000 บาท แกนนำดื่มปรับ 4,000 บาท -ความร่วมมือจาก อบต. -มีการขยายผลไปสู่งานศพงดเหล้า	โทร. 084 709 1551
6) ภาคตะวันตก	บ้านทองมงคล จ.ประจวบคีรีขันธ์	-การมีส่วนร่วม การบูรณาการหน่วยงาน ชุมชน -มีมาตรการชุมชน -องค์กรปกครองท้องถิ่นให้ความสำคัญ	นายสุวิช วัฒนารมย์ โทร. 089 743 4094
7) ภาคตะวันออก	ตำบลหนองแหน จ.ฉะเชิงเทรา	-มีกลุ่มผู้สูงอายุ มีการขับเคลื่อนอำเภอเชื่อมโยงอำเภอ และเชื่อมโยงประเด็นงาน -ขับเคลื่อนธรรมนูญสุขภาพตำบลนำสู่การปฏิบัติ ปี 2555	นางสาวเพ็ญนภา หัสรังค์ โทร. 081 0024 448
8) ภาคใต้ตอนบน	บ้านตากแดด จ.พังงา	-ความสามัคคีของชุมชน -ผู้นำชุมชนมีวิสัยทัศน์ในการทำงาน -มีต้นทุนสังคม เช่น เป็นพื้นที่เรียนรู้เศรษฐกิจชุมชนพอเพียง -มีการบูรณาการจากภาคส่วนต่างๆ เช่น พมจ. อบต. สสส. สพส. ร.ร. รพ.สต. วัด ธกส. กศน. สรรพาสามิต ตำรวจ สนง.เกษตร อื่นๆ	นายองอาจ พรหมมงคล โทร. 089 963 7611
9) ภาคใต้ตอนล่าง	ตำบลยาบี จ.ปัตตานี	-ทำกิจกรรมกับเยาวชนในหมู่บ้าน โรงเรียน รณรงค์ด้วยศิลปะ วาดรูป เกี่ยวกับการรณรงค์ห้ามกินเหล้าสูบบุหรี่ -แกนนำชุมชน อบต.ยาบี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) ขับเคลื่อนกิจกรรมงดเหล้า และขยายผลไปร้านค้าที่ขายเหล้า ขยายวงกว้างเพื่อให้ชาวบ้านทุกคนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมและเพิ่มกิจกรรม เช่น ลดเค็ม หวาน งดบุหรี่ งดการซื้อหวยหุ้น งดการดื่มน้ำกระท่อม -เจ้าอาวาสจะบรรยายวิถีชีวิตของคนยาบีในทุกวันเสาร์และสอดแทรกเรื่องเหล้าบุหรี่	นายอับดุลเลาะห์ สารีมิง โทร. 090 478 0706
10) กรุงเทพฯ	ชุมชนวัดโพธิ์เรียง (โซนกรุงธนเหนือ)	-รณรงค์ ชี้เป้า เฝ้าระวัง -คณะกรรมการชุมชนชุมชนวัดโพธิ์เรียง ทำงานเชื่อมร้อยเครือข่ายภายใน และภายนอก บูรณาการกิจกรรมต่างๆ โดยใช้เด็กและเยาวชนเป็นกลไกในการ	นายชาญ รูปสม โทร. 089 048 8558

		ขับเคลื่อนกิจกรรม	

3. วัตถุประสงค์ เชิญชวนให้ประชาชนที่เป็นผู้ดื่ม ให้งดเหล้าครบพรรษา ชวนให้เลิกต่อเนื่องออกพรรษา และเลิกตลอดชีวิต โดยใช้ฐานชุมชนเป็นพลังการเปลี่ยนแปลง

4. ปัจจัยความสำเร็จ และข้อควรระวัง

1. ปัจจัยที่ทำให้ผู้ดื่ม เลิกได้ หรือ ไม่ได้ ได้แก่

   <u>ปัจจัยที่ช่วยให้เลิกได้</u> ได้แก่

   - การตั้งใจว่าเป็นการทำบุญ ทั้งผู้งดดื่ม หรือนักรณรงค์
   - การเห็นคุณค่าตนเอง ตั้งใจปฏิญาณตน
   - การได้รับโอกาสการยอมรับจากชุมชน
   - การรวมกลุ่มของคนที่เลิกดื่ม "คนหัวใจหิน"
   - การย้ำเรื่องผลดีที่ได้ต่อครอบครัว เช่น สุขภาพ ความสุข รายได้รายจ่าย
   - ความร่วมมือในชุมชน มีนักรณรงค์ที่เข้มแข็ง มีผู้นำทางการ และไม่เป็นทางการ เป็นแกนนำในการรณรงค์ มีองค์กรในชุมชนมาร่วมมือทุกส่วน

   <u>ปัจจัยที่ทำให้เลิกไม่ได้</u> ได้แก่

   - จัดการอารมณ์ที่หงุดหงิดมีความอยากไม่ได้
   - คิดไม่ออกว่าจะทำอะไร และ ไม่มีอะไรทำ
   - คนในครอบครัวไม่ได้เลิกด้วย
   - คนในครอบครัวดูถูกเหยียดหยาม ไม่ได้ให้กำลังใจ
   - เพื่อนชวน เพื่อนมาเยี่ยม
   - ในชุมชนยังจัดงานเลี้ยงเหล้า
   - คิดเสียดายของฟรี

2. ข้อควรระวัง

   - ระหว่าง 1 เดือนในพรรษา โอกาสที่คนจะกลับไปดื่มในช่วงนี้สูง เหตุผล คือ มีคนชวน มีงานเลี้ยง จัดการความอยากเหล้าไม่ได้ ไม่มีอะไรมาทำแทน ขาดคนให้กำลังใจ ดังนั้น ต้องมีกิจกรรมเน้นในช่วงนี้ เช่น กิจกรรมเยี่ยมบ้าน / กิจกรรมธรรมเสวนาคนเลิกเหล้า / กิจกรรมสันทนาการสานสามวัยในชุมชนร่วมทุกข์สุข ฯลฯ
   - นักรณรงค์ต้องเตรียมตัวช่วยเหลือกรณีที่คนเลิกเหล้ามีอาการอยากเหล้า โดยประสานกับหมออนามัย ในโรงพยาบาลสร้างเสริมสุขภาพ หรือหมอ/พยาบาลจากโรงพยาบาลชุมชน
   - ให้ความรู้กับครอบครัวคนเลิกเหล้า ในการปฏิบัติตนในภาวะที่คนเลิกมีอาการอยากเหล้า วิธีการให้กำลังใจ หรือ หาสิ่งอื่นๆ ทดแทน

3. การช่วยเหลือเบื้องต้นสำหรับผู้มีอาการอยากเหล้า (ลงแดง)

ผู้ติดสุรา หรือดื่มสุรามานาน หรือดื่มหลายวันจนเมาหัวรานำ้ เมื่อหยุดดื่มสุราหรือลดปริมาณการดื่มลง จะเกิดอาการขาดสุรา ซึ่งเกิดขึ้นต่อเนื่องประมาณ 7- 10 วัน โดยทั่วไปจะแยกอาการเป็น 2 กลุ่ม คือ 1) อาการขาดสุราแบบไม่รุนแรง (withdrawal stage) จะเกิดอาการลงแดงหลังจากหยุดสุรา 6-36 ชั่วโมง โดยมีอาการวิตกกังวล หงุดหงิด ปวดมึนศีรษะ เหงื่อออก ใจสั่น มือสั่น เบื่ออาหาร คลื่นไส้ อาเจียน นอนไม่หลับ และอาการเหล่านี้ อาจรุนแรงมากขึ้น 2) อาการขาดสุราแบบรุนแรงเพ้อคลั่ง (delirium tremens) มีอาการที่มักเกิดหลังหยุดดื่ม 48-96 ชั่วโมง อาการที่รุนแรง คือ กระสับกระส่ายมาก ตัวสั่นใจสั่นมาก เหงื่อออกมาก ชีพจรเต้นเร็ว เห็นภาพหลอน หูแว่ว หลงผิดหวาดระแวง กลัวมาก นอกจากนี้ ยังมี โรคร่วมที่เกิดได้ในบางคน ได้แก่ อาการชักจากการขาดสุรา อาการประสานหลอนจากการขาดสุรา เป็นต้น

เมื่อพบผู้ป่วยที่มีอาการจากการหยุดสุราต้องให้บุคลากรทางการแพทย์ ได้แก่ หมออนามัย พยาบาล แพทย์ ดูอาการและให้การรักษา ที่มีอาการไม่มาก เช่นมีอาการวุ่นวาย นอนไม่หลับ เบื่ออาหาร จะต้องให้ผู้ป่วยสงบอย่างรวดเร็ว เช่น การให้ยาคลายเครียด หลังจากนั้นสังเกตอาการอย่างน้อย 2 ชั่วโมง ถ้าไม่เปลี่ยนแปลงก็สามารถกลับบ้านได้โดยได้รับยาไปรับประทานต่อ 4-5 วันแล้วไปพบแพทย์ตามนัด บางรายอาจมีอาการชักช่วงสั้น จะต้องตรวจหาว่าได้รับบาดเจ็บทางร่างกายที่ไหนบ้าง และควรตรวจหาโรคที่เกิดจากสุรา เช่น ตับ หัวใจ (ที่มา รวบรวมจากเอกสารการแพทย์)

ใครคือคนที่เรียกว่า "ผู้ติดสุรา" อาการที่สามารถสังเกตคนติดสุราได้อย่างน้อย 3 ใน 7 ข้อ ต่อไปนี้

1) ต้องการดื่มสุราเพิ่มขึ้น เพื่อให้เกิดฤทธิ์เมาเท่าเดิม
2) มีอาการขาดสุรา เมื่อต้องลดหรือหยุดดื่ม
3) ดื่มสุรานานกว่าที่ตั้งใจไว้
4) ไม่สามารถหยุดดื่มหรือควบคุมการดื่มได้
5) ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการหาสุรามาดื่ม
6) ต้องงดหรือลดการเข้าสังคม การหย่อนใจอื่นๆ หรือหยุดงาน เนื่องจากใช้เวลาในการดื่มสุรา
7) ยังคงดื่มอยู่ แม้จะทราบว่ามีโอกาสก่อหรือกระตุ้นปัญหาทางร่างกายหรือจิตใจที่มีแล้วให้เกิดขึ้น (ที่มา www.1413.in.th)

5. สร้าง 9 ข้อ เพื่อชุมชนสู้เหล้า

1. สร้างคุณค่าให้แก่ผู้เลิกดื่ม ได้แก่ กิจกรรมเชิญชวนตกลงว่าใครจะร่วมโครงการ ซึ่งจะเชื่อมกับการทำความดีถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว โดยมีการลงนามปฏิญาณตนร่วมกัน

2. สร้างกระแสในชุมชน ได้แก่ เดินรณรงค์ในชุมชนโดยเน้นเด็กเยาวชนมีส่วนร่วม รวมถึง การประชาสัมพันธ์ โดยใช้เสียงตามสาย การทำไวนิลรูปคนต้นแบบตั้งใจเลิกเหล้าติดในชุมชน เป็นการให้กำลังใจ
3. สร้างเงินออมและความอบอุ่นให้ครอบครัว โดยเชิญชวนให้ผู้เข้าร่วมโครงการเตรียมกระปุกออมสิน หรือใช้วัสดุง่ายๆ ในท้องถิ่นมาทำเป็นกระปุกออมสิน เช่น บาตรพระสามารถแปลงเป็นกระปุกออมสินได้ ให้ครอบครัวเลิกเหล้าตั้งปฏิญาณว่าเงินค่าเหล้าจะเก็บไว้กี่บาทต่อวัน เช่น เคยกินเหล้าวันละ 100 บาท เปลี่ยนค่าเหล้า 100 บาท เป็นเงินออมแทน พอครบ 3 เดือน รวมคนเข้าร่วมโครงการมาเปิดกระปุกเงินออมค่าเหล้าร่วมกัน และประกาศว่าชุมชนเราเปลี่ยนค่าเหล้าเป็นเงินออมได้กี่บาท
4. สร้างบุญร่วมกัน ได้แก่ วัดมีกิจกรรมวันพระทำบุญและให้กำลังใจ และจัดธรรมะเสวนาคนเลิกเหล้า เพื่อตอกย้ำให้กำลังใจ พระสงฆ์ออกไปเยี่ยมบ้านสอบถามสาระทุกข์สุขดิบ
5. สร้างรอยยิ้มให้ชุมชน โดยกิจกรรมสันทนาการสานสัมพันธ์สามวัย (เด็ก ผู้ใหญ่ ผู้สูงอายุ) เล่นเกมส์ แข่งขันกีฬา เพื่อให้คนในชุมชนมีความรู้สึกถึงความผูกพันใกล้ชิด มีโอกาสได้คุยกัน เป็นความสุขของชุมชน
6. สร้างกำลังใจต่อเนื่อง โดยนักรณรงค์ทำการติดตามเยี่ยมบ้านให้กำลังใจ และให้คำแนะนำกรณีการแก้อาการอยากเหล้า
7. สร้างค่านิยมใหม่ให้เด็ก โดยโรงเรียนหรือนักรณรงค์ มีกิจกรรม "พ่อแม่จำ ลูกขอพ่อแม่เลิกเหล้า" หรือกิจกรรม "ขอค่าเหล้าของพ่อเป็นค่าเรียนของลูก" หรืออื่นๆ เพื่อปลูกฝังค่านิยมของนักเรียน และให้นักเรียนร่วมแก้ปัญหาให้กำลังใจผู้ปกครองไปพร้อมกับชุมชน
8. สร้างเสริมรายได้และให้มีงานทำ โดยในกลุ่มคนเลิกเหล้ามีการทำงานร่วมกันสร้างรายได้ เช่น ทำลวดสานรูปสัตว์ , การทำปุ๋ย , การทำสมุนไพร ควรเป็นกิจกรรมที่ต้องใช้แรงได้ออกกำลังกายไปด้วยจะช่วยฟื้นฟูสุขภาพไปด้วย
9. สร้างประเพณีที่ดีให้ลูกหลาน ได้แก่ งานประเพณี งานเลี้ยงปลอดเหล้า เพราะงานประเพณีของคนไทยจะมีการจัดเลี้ยงเหล้าเป็นค่านิยม ทำให้คนตั้งใจเลิกเหล้าทำใจลำบาก จึงต้องมีการรณรงค์ หรือเป็นกติกาชุมชน ให้งานทุกชนิดปลอดเหล้า เช่น แข่งเรือ งานแซนโฎนตา งานศพ งานเลี้ยงต่างๆ เป็นงานปลอดเหล้าตลอดไป เป็นต้น

6. ตัวอย่างชุมชนวิจัย 4 แห่ง เพื่อเป็นพื้นที่ผลิตความรู้ และสร้างบทเรียน

ภูมิภาค	ชื่อชุมชน	ติดต่อประสานงาน
ภาคเหนือ	บ้านวังว้า จ.น่าน	คุณจุฬารัตน์ สุริยาทัย รพ.ท่าวังผา จ.น่าน โทร 089-8381752
ภาคกลางออก ตก	บ้านซอนสมบูรณ์ จ.ลพบุรี	อ.จารุวรรณ แก่นทรัพย์ สถาบันนารายณ์เพื่อการพัฒนา จ.ลพบุรี โทร 081-6303042
ภาคอีสาน	บ้านโนนบอน จ.อุบลราชธานี	คุณจรรยา ราชวงศ์ สมาคมหมอครอบครัวอนามัย จ.อุบลราชธานี โทร 085-7656227
ภาคใต้	บ้านบางน้ำจืด จ.สุราษฎร์ธานี	คุณทวี สร้อยสิริสุนทร นักวิชาการอิสระ โทร 091-7215683

โดยงานวิจัยมีแนวทาง ดังนี้

1. การคัดเลือกชุมชนเป็นพื้นที่ดำเนินการ กับ พื้นที่เปรียบเทียบ
2. พื้นที่ดำเนินการ จะมีกิจกรรมแบบมีส่วนร่วมในการเชิญชวนให้สมาชิกในชุมชนลด ละ เลิก ตลอดให้ครบพรรษา และเลิกไปเลย โดยทีมวิจัยและแกนนำชุมชน
3. พื้นที่เปรียบเทียบ มีไว้เพื่อเปรียบเทียบผลกับพื้นที่ทดลอง โดยต้องคัดเลือกพื้นที่ใกล้เคียงกัน อยู่ในบริบทคล้ายๆ กัน แต่ไม่มีกิจกรรมเข้มข้น
4. มีการสำรวจโดยใช้แบบสอบถาม ใน 4 ช่วงเวลา เพื่อนำผลมาเปรียบเทียบ และแปรผลการดำเนินงานของพื้นที่ดำเนินการ และพื้นที่เปรียบเทียบ
5. ระยะเวลาดำเนินการระหว่างพรรษา การเก็บข้อมูล โดยเก็บซ้ำในคนเดิม 4 ครั้ง คือ
    a. เก็บก่อนเข้าพรรษา 1 สัปดาห์
    b. เก็บระหว่างพรรษา ไปแล้ว 1 เดือน
    c. เก็บระหว่างพรรษา ไปแล้ว 2 เดือน
    d. เก็บออกพรรษาไปแล้ว 1 สัปดาห์

- **ชื่อโครงการวิจัย**

การพัฒนารูปแบบการลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ตาม "โครงการหมู่บ้านศีลห้า ประชาเป็นสุข" บ้านซอนสมบูรณ์ หมู่ 4 ต.ซอนสมบูรณ์ อ.หนองม่วง จ.ลพบุรี ด้วยกระบวนการมีส่วนร่วม

- **การปฏิบัติการวิจัย**
  - **กลุ่มตัวอย่าง**

กลุ่ม	ครัวเรียน	ประชากร	อายุ 15 ปี ดื่ม	ลงนามงดเหล้า
ชุมชนดำเนินการ	316	846	267	31
ชุมชนเปรียบเทียบ	192	481	68	32

  - **มองทุน** มีผู้นำทางศาสนา พระครูใบฎีกาทรงพล ชยนนโท
  - **เห็นทุน** เปิดเวทีชี้แจงโครงการ ระดมความคิดภาคีเครือข่าย จัดกิจกรรมเสวนาคนหัวใจหิน
  - **ร่วมทำ** บอกลูกหลานให้งดดื่ม พาออกกำลังกาย พาสวดมนต์ เปิดเวทีเสานา ชวนน้องบอกพ่อเลิกเหล้า มีกิจกรรมทดลองฝึกอบรม เช่น สอนการทำโครงลวดรูปสัตว์ และภูมิปัญญาอาหาร การปรุงอาหารคาวหวาน และสามารถขยายผลการดำเนินงานออกไปได้
  - **การสะท้อนผล** การคืนข้อมูลสู่ชุมชน และชุมชนเสนอแนวทางในการก้าวต่อ
  - **ข้อมูลจากการสำรวจแต่ละช่วงเวลาระหว่างพรรษา**

แบบสอบถาม	กลุ่มดำเนินการ			กลุ่มเปรียบเทียบ		
	กลุ่มตัวอย่าง	งดดื่ม	คิดเป็นร้อยละ	กลุ่มตัวอย่าง	งดดื่ม	คิดเป็นร้อยละ
ครั้งที่ 1	81	21	25.93	42	1	2.38
ครั้งที่ 2	81	53	65.43	42	4	9.52
ครั้งที่ 3	81	52	64.20	42	0	0
ครั้งที่ 4	81	43	53.09	42	0	0

  - **บทเรียนกิจกรรม**

กิจกรรม	ทำกับใคร	ทำอย่างไร
คัดแยกผู้ดื่มไม่ดื่ม	ผญ.บ้าน อสม. อบต.	ประเมินสถานการณ์จริง -สำรวจประชากร (846 คน) และมีการแบ่งประเภทการดื่ม ทุกวัน ไม่ทุกวัน

ออกกำลังกายทุก 5 โมงเย็น	ผู้สูงอายุ/ทั่วไป	ออกกำลังกายประกอบจังหวะ
ปฏิญาณตนงดเหล้า	ผู้สูงอายุ/ผู้ดื่ม/ทั่วไป	สวดมนต์ทำวัตรเย็น
เปิดเวทีสาธารณะคนหัวใจหิน	ผู้ดื่ม/ทั่วไป	เปิดใจคนหัวใจหิน
เด็กชวนพ่อเลิกเหล้าและทำกับข้าวให้พ่อแม่กิน	เด็ก เยาวชน/ผู้ดื่ม/ทั่วไป	ทำกับข้าว ขนมให้คุณพ่อ คุณแม่กิน
ศึกษาดูงาน ฝึกอาชีพ ศึกษาดูงานภูมิปัญญา ขยายผลสู่ชุมชน - สอนทำโครงลวดรูปสัตว์ – สอนทำอาหารคาวหวาน	กลุ่มอาชีพ แกนนำหัวใจหิน แม่ครัว อสม. เยาวชน คนดื่ม กลุ่มเป้าหมาย/ทั่วไป	มีอาชีพ เพิ่มรายได้
รณรงค์งานเกษียณปลอดเหล้า	ข้าราชการครู/ทั่วไป	
รณรงค์งานศพปลอดเหล้า	ชุมชน/ทั่วไป	
เชิญวิทยากรให้ความรู้ -ตำรวจ/การบังใช้กฎหมาย -อนามัย/สุขภาพ -จุดประกายความคิด	ชุมชน/คนหัวใจหิน/ทั่วไป	เปิดเวทีเสวนา
ต่อยอด -นศ.กศน.เข้ามาทำการเรียนรู้การทำโครงลวด -ม.ราชมงคล มาศึกษาดูงาน -ดารา และ สื่อมวลชนมาเยี่ยมเยียน	ผู้ที่สนใจเข้ามาศึกษาดูงาน เยี่ยมเยียนให้กำลังใจ	

ผลการดำเนินงาน

- เกิดชมรมคนหัวใจหิน
- มีเพื่อน มีรายได้เพิ่มขึ้น พื้นที่ห้ามดื่ม ร้านค้าต้นแบบ เกิดอาชีพเสริมในชุมชน
- เกิดศูนย์เรียนรู้ชุมชน มีฐานข้อมูล
- มีภาคีเครือข่าย ภายในและภายนอก
- มีความเชื่อมั่น มีการทำงานเป็นทีม
- มีพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้
- มีคนต้นแบบ ร้านค้าต้นแบบ

ร้านค้าที่เขาร่วมโครงการ

- แรงบันดาลใจ จากการเห็นการดื่มเหล้าทำให้เสียสุขภาพ และขาดสติ ส่งผลต่อการดำรงชีวิตและการสร้างครอบครัว ทำให้ครอบครัวยากจน และรู้สึกไม่ดี จึงลดการขายให้น้อยลง (เป็นร้านขายส่ง) และไม่ขายให้เด็กเยาวชน (ทำตามกฎหมายอย่างเคร่งครัด)

- **ชื่อโครงการวิจัย**

ผลการพัฒนารูปแบบกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษาโดยการมีส่วนร่วมของชุมชน ประจำปี 2557 หมู่บ้านวังว้า ตำบลท่าวังผา อำเภอท่าวังผา จังหวัดน่าน

- **ความเป็นมาและความสำคัญ**
  - หมู่บ้านวังว้า มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ร้อยละ 66.25
  - มีการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์หลังเลิกงานหรือช่วงระหว่างวันในการลงแขก และภายหลังจากการก่อสร้างบ้านเพื่อแก้อาการเมื่อยล้าจากการประกอบอาชีพ
  - มีค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อสุราเฉลี่ยวันละ 50 บาทต่อราย หรือ 1,500 บาทต่อเดือน
  - หมู่บ้านวังว้ามีกิจกรรมการรณรงค์ งดเหล้าเข้าพรรษา ตั้งแต่ ปี 2554 เนื่องจากอุบัติเหตุจากการดื่มสุราในกลุ่มเยาวชน และทีมเวชปฏิบัติและครอบครัว รพ.ท่าวังผาได้คืนข้อมูลภาวะสุขภาพจากการดื่มสุรา
  - กิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา ในปี 2556
    - เข้าร่วมกิจกรรม จำนวน 137 คน
    - งดการดื่มได้ตลอด 3 เดือน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 62.04
    - ไม่สามารถงดดื่มได้ตลอด 3 เดือน 52 คน คิดเป็น ร้อยละ 37.96

- **ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง**

<u>พื้นที่ดำเนินงาน</u>

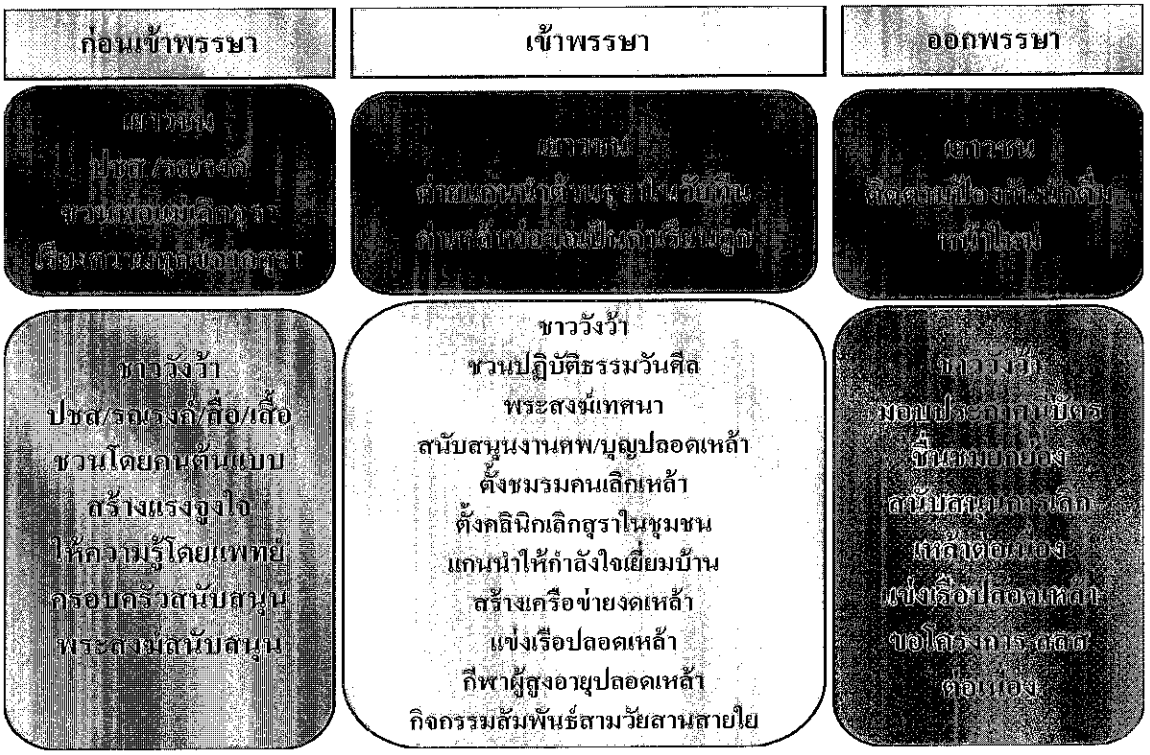
  - นักดื่มที่ไม่ติดสุราในชุมชนบ้านวังว้า ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 210 คน
  - นักดื่มที่ติดสุราในชุมชนบ้านวังว้า ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 5 คน
  - เยาวชนบ้านวังว้า จำนวน 106 คน

<u>พื้นที่เปรียบเทียบ</u>

  - นักดื่มที่ไม่ติดสุราในชุมชนบ้านสบยาว ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 43 คน
  - นักดื่มที่ติดสุราในชุมชนบ้านสบยาว ที่สมัครใจเข้าร่วมโครงการ จำนวน 4 คน
  - เยาวชนบ้านสบยาว จำนวน 54 คน

- **ผลการวิจัย**
  - มีร้านค้าปลอดเหล้า 3 ร้านในหมู่บ้านวังว้า

- หลังจากออกพรรษา ไม่พบการฉลองภายหลังจากออกพรรษา
- มีกิจกรรมที่ดำเนินการที่หมู่บ้านวังว้า ทั้งระยะก่อนเข้าพรรษา เข้าพรรษา และออกพรรษา



- **บทเรียนบทบาทของแกนนำชุมชน**

กลวิธีการชักชวน	ปัจจัยเอื้อ	ปัญหาอุปสรรค
เกิดไท้องค้ำชัน	การเป็นแบบอย่างที่ดีของผู้นำ	การลงชื่อในพันธะสัญญา
ครอบครัวชักชวนเลิกเหล้า	ผู้นำครอบครัวเลิกเหล้า	ญาติพี่น้องจากต่างจังหวัด
ให้ความใส่ใจไม่ทอดทิ้ง	การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องตลอดช่วงเข้าพรรษา	ผลสัมฤทธิ์จากการงดเหล้าที่ผ่านมา
เพื่อให้มีสุขภาพที่ดี	ความต่อเนื่องของการจัดกิจกรรม	
วิเคราะห์ผู้ดื่มและเข้าหาเมื่อมีโอกาสเอื้ออำนวย	การมอบโล่ให้กับผู้ที่เลิกได้ตลอดชีวิต	
เป็นตัวอย่างหมู่บ้านอื่น	แข่งเรือประเพณีปลอดเหล้า	
การชักชวนให้เห็นความสำคัญ	ร้านค้าภายในหมู่บ้าน 3 ร้านไม่ขายเหล้า	ร้านที่ติดถนนไม่ร่วมมือ

- **บทเรียนในกลุ่มผู้ดื่มที่สามารถงดเหล้าได้ตลอดพรรษา**

ปัจจัยเอื้อ	ปัญหาอุปสรรค
จิตใจที่เข้มแข็งและสามารถหักห้ามใจ	เพื่อนคะยั้นคะยอให้ดื่ม
สุขภาพที่ดีขึ้น	การท้าทายจากเพื่อนที่เคยดื่ม
ปัญหาความรุนแรงในครอบครัวที่ลดลง	คำดูถูกจากผู้ที่ไม่เข้าร่วมกิจกรรม
ประหยัดค่าใช้จ่าย ประมาณ 1,000-2,000 บาท/ครัวเรือน	การมีเงินเก็บไว้กับตัว
การทำงานที่มีประสิทธิภาพ	
แบบอย่างการไม่ดื่มเหล้าในครอบครัว	ประเพณีการนำเหล้ามาเลี้ยงเมื่อพบปะกัน
ครอบครัวให้กำลังใจ ไม่ดูถูกเหยียดหยาม	ลักษณะอาชีพ เช่น ช่างก่อสร้าง
ชัยชนะในประเพณีแข่งเรือ	ลักษณะนิสัยส่วนตัวที่ชอบดื่มเหล้า

- **เหตุใดกลุ่มผู้ดื่ม จึงไม่สามารถงดเหล้าได้ตลอดพรรษา**
  - จิตใจไม่เข้มแข็ง
  - เพื่อนบ้านที่ไม่เข้าร่วมโครงการดื่มและชักชวนให้ดื่ม
  - ครอบครัวดื่มทุกคนและไม่เข้าร่วมโครงการการพบปะสังสรรค์กับเพื่อนฝูงในงานเลี้ยง
  - ค่านิยมและความเชื่อของการทำงานบางลักษณะงาน เช่น ช่างก่อสร้าง
  - การทำงานเป็นช่างก่อสร้างภายนอกหมู่บ้าน

- **บทเรียนในกลุ่มร้านค้า**

ปัจจัยที่ทำให้ไม่ขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์	ปัญหาอุปสรรค
เพื่อเป็นตัวอย่างให้แก่คนอื่นๆในชุมชน "ถ้าแกนนำไม่เริ่มแล้วใครจะเริ่ม"	ชาวบ้านหันมาต้มเหล้าขาวดื่ม
การสูญเสียบุคคลอันที่เป็นเสาหลักของครอบครัว ด้วยโรคมะเร็ง ส่งผลให้ทัศนคติเปลี่ยนไป	รายได้ลดลง
ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว(บุตรติดเหล้า)	

- **ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นกับกลุ่มตัวอย่าง**

รายการ	ชุมชนบ้านวังว้า			ชุมชนบ้านสบยาว		
	ปี 2556 (คน)	ปี 2557 (คน)	การเปลี่ยนแปลง	ปี 2556 (คน)	ปี 57(คน)	การเปลี่ยนแปลง
ผู้ดื่มสุราอายุ 15 ปีขึ้นไป	365	379	0.77	242	256	1.41
ผู้เข้าร่วมโครงการ	137	215	19.19	N/A	43	
ผู้เข้าร่วมโครงการและสามารถงดได้สำเร็จ	85	195	28.66	N/A	15	
รายการ	ชุมชนบ้านวังว้า			ชุมชนบ้านสบยาว		
	ปี 2556(คน)	ปี 2557 (คน)	การเปลี่ยนแปลง	ปี 2556 (คน)	ปี 57 (คน)	การเปลี่ยนแปลง
ผู้ดื่มแบบติดสุรา	18	18	0	12	12	0
ผู้ติดสุราเข้ารับการบำบัด	N/A	5		N/A	2	
ผู้ดื่มแบบติดสุราที่สามารถงดได้ช่วงเข้าพรรษา	N/A	3		N/A	0	
รายการ	ชุมชนบ้านวังว้า			ชุมชนบ้านสบยาว		
	ปี 2556(คน)	ปี 2557 (คน)	การเปลี่ยนแปลง	ปี 2556 (คน)	ปี 57(คน)	การเปลี่ยนแปลง
ผู้ดื่มแบบติดสุราที่สามารถลดการดื่มช่วงเข้าพรรษาได้	N/A	1		N/A	0	
ผู้ดื่มแบบติดสุราที่สามารถงดได้ต่อเนื่องหลังเข้าพรรษา	N/A	1		N/A	0	

บทเรียนการจัดกิจกรรม

กิจกรรม	วิธีการ	ผลของกิจกรรม
1.กิจกรรมรณรงค์ การดำเนินงานโดยใช้วาระพิเศษในการรณรงค์	-เดินรณรงค์ -ใช้สื่อ ปชส. เช่น ป้ายรณรงค์ เสียงตามสาย เสื้อกิจกรรมเป็นสื่อรณรงค์ในโอกาสวันพิเศษ เป็นต้น -รณรงค์ในวันพระ	-ชาวบ้านรับรู้ และเข้าร่วมโดยการสมัครเข้าร่วม 215 คน -เกิดกระตุ้นให้คนเข้าร่วมกิจกรรม
2.กิจกรรมกีฬาปลอดเหล้า	-จัดการแข่งขันกีฬา 9 ประเภท -ให้เด็กเยาวชนเป็นผู้ดำเนินการ -จัดเป็นลีก ให้ผลการแข่งขันไปสิ้นสุดสิ้นปี เพื่อแย่งชิงช่วงเวลาการดื่มที่จะเกิดขึ้น	-เน้นความสามัคคี -เกิดความร่วมมือมากขึ้นในการดำเนินงานต่างๆ เพิ่มร้อยละ 80
3.ถือศีลวันธรรมสวนะ งาน	-ปฏิบัติถือศีลห้า	-ทำให้คนดื่มงดเหล้า

ศพปลอดเหล้า	-ไม่ขายสุราวันพระ(ทำทั้งปี) -มีร้านค้าร่วมมือ เป็นร้านปลอดสุรา	เข้าพรรษามากขึ้นและอยู่ครบพรรษามากขึ้น
4.กิจกรรมสานสัมพันธ์สามวัย สานสายใย (สันทนาการสอดแทรกวิชาการ)	-เชิญชวนเข้าร่วมโครงการ -สัญญาต่อหน้าพระ -บอกความรู้สึก บอกรัก โอบกอด -ต้นแบบเล่าเรื่อง เสนอเทคนิค วิธี และแพทย์สอดแทรกเรื่องความสุข วิชาการต่างๆ -ชื่นชม ยกย่อง ให้กำลังใจ	-เกิดความรู้สึกที่ดีต่อกัน -สัมพันธภาพที่ดีต่อกัน -คนเข้าร่วมสนุกสนาน
-ใช้บุคคลต้นแบบขยายผลเกิดคนต้นแบบเพิ่มขึ้น -คนต้นแบบมีคนในครอบครัวให้กำลังใจ -ผู้นำชุมชนให้กำลังใจ และสอดส่องดูแล	-สุขภาพจิตลดความขัดแย้ง ลดการทะเลาะเบาะแว้งในชุมชน -ลดค่าใช้จ่าย -พ่อแม่เป็นตัวอย่างให้ลูก -เกิดความภาคภูมิใจ -สุขภาพดี ทำงานมีประสิทธิภาพ -ลดปัญหาครอบครัว -- สังคม	-ลดการดื่มในแวดวงกลุ่มอาชีพเกษตรกร -มีร้านค้าที่เลิกขายและเป็นต้นแบบ (มีผลกระทบเรื่องรายได้จากอาชีพ) -ผู้ใหญ่บ้าน เป็นต้นแบบในการเลิกเหล้าตลอดชีวิต

- **ข้อเสนอแนะในการทำวิจัย**
  - ผู้นำชุมชนและแกนนำชุมชนเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติ
  - ครอบครัวเป็นแรงกระตุ้นที่สำคัญในการลดการดื่มสุรา
  - ค่านิยมและความเชื่อส่วนบุคคลในบางกลุ่มอาชีพ ส่งผลกระทบต่อการดื่มสุราในช่วงเข้าพรรษา
  - การลงชื่อในพันธะสัญญาเป็นการผูกมัดผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการ
  - ควรกระตุ้นการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

3.บ้านโนนบอน จังหวัดอุบลราชธานี

- **ชื่อโครงการ**

โครงการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมงดเหล้าครบพรรษา ปี 2557 อุบลราชธานี กรณีบ้านโนนบอน หมู่ที่ 13 ตำบลบุ่งหวาย อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี

- **คำถามวิจัย**
  - สภาพบริบททางสังคมและวัฒนธรรมบ้านโนนบอน ตำบลบุ่งหวาย เป็นอย่างไร
  - ประวัติศาสตร์และการเปลี่ยนแปลง ของพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จากอดีตจนถึงปัจจุบัน ของบ้านโนนบอน ตำบลบุ่งหวาย มีการเปลี่ยนแปลงอย่างไร

- ปัญหา สาเหตุ ผลกระทบและปัจจัยเสี่ยงต่อพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์บ้านโนนบอน ตำบลบุ่งหวาย คืออะไร
- ภูมิปัญญาท้องถิ่นและทุนทางสังคมในชุมชนต่อการควบคุมการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของบ้านโนนบอน ตำบลบุ่งหวาย เป็นอย่างไร
- การงดเหล้าเข้าพรรษาต่อเนื่อง 3 เดือน ของบ้านโนนบอน ตำบลบุ่งหวาย เป็นอย่างไร

- **ผลการรณรงค์งดเหล้าครบพรรษา**

ผลการรณรงค์งดเหล้าครบพรรษา(หมู่บ้านปฏิบัติการ)

- ผู้ดื่มในรอบปี 84 คน
- งดเหล้าเข้าพรรษา 70 =83 % (46 %ในหมู่บ้านเปรียบเทียบ)
- ไม่งดเหล้าฯ 14 คน
- งดเหล้าครบพรรษา 56 = 80 %
- ไม่ครบพรรษา 14 คน
- จะงดเหล้าตลอดหนึ่งปี 5 คน
- จะเลิกเหล้าตลอดไป 2 คน

- **บทเรียนกิจกรรม บ้านโนนบอน**

กิจกรรม	การดำเนินงาน	ผลการดำเนินงาน
1.กิจกรรมประชุมทีมวิจัย (15 คน)	-ชี้แจงโครงการ -วางแผนการดำเนินการ -ประชุมทีมวิจัย -ประชาคมหมู่บ้าน -ข้อดี รับทราบข่าวทั่วพื้นที่ และมีมติร่วมกัน	-ดื่มในรอบปี 84 คน เข้าร่วมโครงการงดเหล้าฯ จำนวน 70 คน (คิดเป็นร้อยละ 83) -ไม่เข้าร่วมงดเหล้าเข้าพรรษา 14 คน (คิดเป็นร้อยละ 20) เพราะมีทัศนคติไม่คิดจะงดเหล้าและติดสุราหนัก -ครบพรรษา 56 คน (คิดเป็นร้อยละ 80) เพราะตั้งใจจะงดเหล้า เห็นถึงความประหยัด และยังได้กำลังใจจากครอบครัว -ไม่ครบพรรษา 14 คน เพราะติดสุรามานาน ติดสังคมเพื่อนฝูง อยู่ในช่วงงานบุญประเพณี
2.ประชาคมหมู่บ้าน	-ผู้นำชุมชน แม่บ้าน อสม. ผู้สูงอายุ เยาวชน -เวทีประชาคม	
3.จัดกิจกรรมงดเหล้าเข้าพรรษา	-ลงชื่อตั้งปณิธาน -ประชาสัมพันธ์ -คัดกรองบำบัด แยกระดับความเสี่ยงการติดสุราและทราบข้อมูลรายบุคคล -ออมสินค่าเหล้า สมทบการออม 3,000 บาท ประมาณ 20 ราย -ประภาพวาด เรียงความ ใช้เด็กเป็นยุวทูตชักชวนให้พ่อเลิกเหล้า	

	-ออกกำลังกาย -บำบัดสมุนไพร	-งดเหล้าตลอดปี 5 คน -แนวโน้มจะงดตลอดไป 2 คน เพราะต้องการเลิกเพื่อลูกและเพื่อครอบครัว <u>สาเหตุที่ทำให้กลับไปดื่มใหม่</u> (แหกพรรษา) -ความเชื่อ กินเหล้าเพื่อฆ่าพยาธิจากการกินลาบปลาดิบ -วิธีการทำให้เกิดความต่อเนื่อง
4.สรุปบทเรียนการทำงาน	-กิจกรรมบำบัด เช่น ชารางจืด(แก้ความอยาก) ช่วยขับพิษ และสร้างความเชื่อการดื่มชาดีกว่าดื่มเหล้า การบำบัดโดยใช้สมุนไพร การแพทย์พื้นบ้าน (ถอดพิษสุรา) -หนุนเสริมกำลังใจ ใช้ทุนเดิมของชุมชน เชื่อมโยงต่อยอด ขยายผล	
5.จัดเวทีคืนข้อมูลสู่ชุมชน	-ทบทวนความถูกต้องของข้อมูล ปรับปรุง/แก้ไข/เพิ่มเติม และนำไปใช้ประโยชน์	

4 บ้านบางน้ำจืด จังหวัดสุราษฎร์ธานี

- **ชื่อโครงการวิจัย**

  กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การปรับเปลี่ยนทัศนคติ และพฤติกรรม การรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา ในระดับหมู่บ้าน พื้นที่ ภาคใต้ ปี 2557

- **ข้อมูลพื้นฐาน หมู่ที่ 2 บ้านบางน้ำจืด ตำบลเข้าถ่าน**
  - บริบท มี 294 ครัวเรือน ประชากร รวม 1092 คน
  - อาชีพ ทำสวน รับราชการ รับจ้างทั่วไป
  - อยู่ในเขตการปกครองท้องถิ่นเทศบาลตำบลท่าฉาง มีที่ว่าการอำเภอท่าฉาง รพ.สต.เขาถ่าน วัดบางน้ำจืด และ โรงเรียนมัธยมประจำอำเภออยู่ในในพื้นที่หมู่บ้าน

- **ผลการศึกษา**

  ทัศนคติต่อเครื่องดื่มแอลกอฮอล์
  - ก่อน : เป็นเรื่องปกติธรรมดา ทุกวัน ทุกงาน ทุกเทศกาล
  - หลัง : ไม่ใช่เรื่องปกติธรรมดา ลดรายจ่าย สุขภาพดีขึ้น ความสัมพันธ์ครอบครัวดีขึ้น

  ทัศนคติต่อการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา
  - ก่อน : เป็นเรื่องไกลตัว เห็นเป็นเรื่องตลก ไม่กิจกรรมรณรงค์รูปธรรม
  - หลัง : ไม่ใช่เรื่องไกลตัว มีกลุ่มมีกิจกรรม เข้าถึงและสัมผัสได้ วัดห้ามขายเหล้า

  ผลการรณรงค์งดเหล้าเข้าพรรษา ปี 57
  - เป้าหมายเฉพาะ 92 ครัวเรือน เข้าร่วมปฏิญาณคน 16 คน งดได้ 9 คน

  ปัจจัยงดเหล้าไม่ครบพรรษา

- ขาดภาวะมั่นคงทางอารมณ์ บรรยากาศพาไป
- เสียดายของฟรี (งานมงคล งานอวมงคล)

- **ปัจจัยที่ทำให้กิจกรรมบรรลุผล**
  - สื่อโฆษณาทีวีสร้างกระแส
  - กลุ่มองค์กรในชุมชนที่ตระหนัก ทำงานเป็นทีม
  - ผู้นำแกนนำที่มั่นคงมุ่งการเปลี่ยนแปลง
  - หน่วยงานภาคีในพื้นที่หนุนเสริม
  - องค์กรและบุคคลภายนอกชุมชนที่สนับสนุนและเอื้ออำนวยกระบวนการ

บทเรียนการจัดกิจกรรม แยกเป็น 5 ประเด็นใหญ่ๆ ได้แก่

กิจกรรม	การดำเนินงาน	ผลต่อครอบครัวและชุมชน
■ การประชุมสร้างการมีส่วนร่วม	-เวทีผู้นำชุมชน (ชี้แจงทำความเข้าใจ) -เวที อสม. (ชี้แจงทำความเข้าใจ) -เวทีก่อนสำรวจ -เวทีสรุปผลการสำรวจ -ประชุมติดตามคนงดเหล้า -ลงพื้นที่ติดตาม ให้กำลังใจ คนงดเหล้า -ประชุมสรุปบทเรียน	-คนงดเหล้าสุขภาพดี แข็งแรง -ลดรายจ่ายในครัวเรือน -ครอบครัวอบอุ่น -อุบัติเหตุลดลง -เรื่องทะเลาะวิวาทไม่ค่อยมี -คนต้นแบบ 9 คน
■ การรณรงค์ในชุมชน	-กีฬาอำเภอ -ติดป้ายรณรงค์ ร้านค้าทั่วตำบล -จัดนิทรรศการ -ติดป้ายรณรงค์จุดสำคัญ เช่น วัด บ้านคนต้นแบบ-เชิดชูให้กำลังใจคนงดเหล้า อสม. ทีมวิจัย-รณรงค์ในงานวัฒนธรรมประเพณี เช่น งานบุญเดือน 10 งานแห่เทียนพรรษา งานชักพระ เป็นต้น	
■ กิจกรรมที่น่าสนใจ	-ใช้เด็กเป็นสื่อ เช่น การเล่านิทาน -ให้ อสม. เป็นกลไกการขับเคลื่อน การเยี่ยมเยียนที่บ้าน (9 ครัวเรือน)	

ประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี

เรื่อง วันงดดื่มสุราแห่งชาติ

ด้วยสังคมไทยเป็นสังคมที่มีวัฒนธรรมอันดีงามจนยึดถือเป็นธรรมเนียมปฏิบัติในวิถีชีวิตต่อเนื่องกันมาตลอดระยะเวลายันยาวนาน โดยเมื่อถึงช่วงเวลาเข้าพรรษาตลอด ๓ เดือน จะตั้งสัจจะอธิษฐาน งดละเลิกเหล้า รักษาศีล ๕ และจากการที่สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) เครือข่ายองค์กรงดเหล้า (สคล.) และองค์กรภาคีได้รณรงค์โครงการงดเหล้าเข้าพรรษามาตั้งแต่ปี ๒๕๔๖ เป็นต้นมาพบว่ามีผู้เข้าร่วมโครงการเพิ่มมากขึ้นเป็นลำดับ

ดังนั้น เพื่อเป็นการสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนงดดื่มเหล้าในช่วงเทศกาลเข้าพรรษาอันจะเป็นพื้นฐานในการที่จะเลิกดื่มเหล้าตลอดไป คณะรัฐมนตรีจึงได้มีมติเมื่อวันที่ ๙ กรกฎาคม ๒๕๕๑ เห็นชอบให้กำหนด "วันเข้าพรรษา" เป็น "วันงดดื่มสุราแห่งชาติ"

ประกาศ ณ วันที่ ๑๖ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๑

สมัคร สุนทรเวช

นายกรัฐมนตรี